

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum: 18. 2. 2013

Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání

Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.1013

Číslo DUM: VY_32_INOVACE_323

Škola: Akademie - VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou

Jméno autora: Ing. Renata Točíková

Název sady: ZSV - Základy politologie pro 3. ročník čtyřletého gymnázia

Název práce: Formy státu (pracovní list)

Předmět: základy společenských věd

Ročník: třetí

Studijní obor: 79 – 41 – K / 41 Gymnázium

Časová dotace: 20 min

Vzdělávací cíl: Žák je schopen rozlišit a charakterizovat formy státu, umí odlišit monarchii od republiky, charakterizuje znaky diktatur, uvede rozdíly mezi centralizovaným a decentralizovaným státem.

Pomůcky: pracovní list, psací potřeby, notebook

Poznámka: Tento materiál je součástí sady ZSV - Základy politologie pro 3. ročník čtyřletého gymnázia. Je zpracován podle ŠVP pro gymnaziální vzdělávání, zahrnuje učivo základy teorie státu.

Inovace: Posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky, využití ICT.

Formy státu – pracovní list

1. Vysvětlete formu vlády jako způsob organizace státní moci podle těchto kritérií.

a) nejvyšší státní orgány a jejich vzájemné vztahy

b) vztahy orgánů státu a obyvatelstva, hlava státu

2. Definujte obecně formu státu podle státního režimu a z tohoto pracovního listu z bodu 6 vyberte státy, kde se demokratická práva a svobody dodržují, kde nikoli.

a) dodržování demokratických práv a svobod

b) demokratická práva a svobody se nedodržují

3. Definujte obecně formu státu podle kritéria územněsprávního uspořádání státu a z tohoto pracovního listu z bodu 6 vyberte státy, které označujeme jako unitární stát a které jako stát složený.

a) unitární stát

b) složený stát

4. Objasněte tyto pojmy.

a) konfederace

b) plutokracie

c) oligarchie

d) protektorát

5. Kdy byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava (Böhmen und Mähren) a jaké byly jeho důsledky pro československý lid v oblasti lidských práv a svobod?

6. Podle vlajky státu napište oficiální název státu a formu vlády.

a)

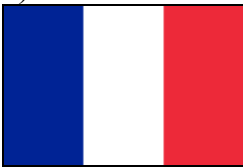
Obr. 1

b)

Obr. 2

c)

Obr. 3

d)

Obr. 4

e)

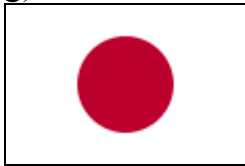
Obr. 5

f)

Obr. 6

g)

Obr. 7

h)

Obr. 8

Metodický pokyn:

- čas k vypracování pracovního listu mají žáci stanoven na 20 minut
- učitel rozdává žákům pracovní listy v podobě tištěné, nebo v podobě elektronické
- učitel oznámí pravidla práce s pracovním listem
- žáci pracují individuálně
- při vypracování úkolů mohou žáci používat notebook, který je napojen na internet
- učitel průběžně kontroluje žáky při práci
- po skončení časového limitu učitel vyzve žáky, aby vyvolaní žáci prezentovali své názory
- pracovní listy slouží k průběžnému opakování probraného učiva, k upevňování vědomostí a dovedností
- učitel provede shrnutí znalostí a dovedností žáků a vyvodí závěr

Vzorové řešení pracovního listu:

- správné řešení je doplněno jiným typem písma (Arial)

Formy státu – pracovní list

1. Vysvětlete formu vlády jako způsob organizace státní moci podle těchto kritérií.

a) nejvyšší státní orgány a jejich vzájemné vztahy

- centralizovaný unitární stát (stát je řízen z jednoho centra, kde je soustředěna státní moc)
- decentralizovaný unitární stát (část státní moci přechází na samosprávné územní celky)
- federace (svazek států, kde orgány státní moci má jak federativní stát, tak i jednotlivé členské státy, orgány státní moci na úrovni federální a na úrovni jednotlivých částí federace)

b) vztahy orgánů státu a obyvatelstva, hlava státu

- republika (prezidentská, poloprezidentská, parlamentní): v čele stojí představitel, většinou prezident, který je volen přímo nebo nepřímo na časově omezené volební období
- monarchie (absolutní, konstituční, parlamentní): v čele stojí panovník, jehož vláda je dědičná a doživotní
- jiná forma (protektorát)

2. Definujte obecně formu státu podle státního režimu a z tohoto pracovního listu z bodu 6 vyberte státy, kde se demokratická práva a svobody dodržují, kde nikoli.

a) dodržování demokratických práv a svobod

- způsob vlády, ve které zdrojem státní moci je lid, který vykonává státní moc přímo (petice, referendum, získání mandátu) nebo nepřímo (lid volí prezidenta, poslance, senátory, zastupitele, europoslance)
- v zemi jsou respektována přirozená práva
- Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Italská republika, Francouzská republika, Polská republika, Slovenská republika, Japonsko

b) demokratická práva a svobody se nedodržují

- autokratický způsob vlády (absolutní monarchie, diktatura, autoritářský stát, totalitní režim)
- moc je soustředěna do rukou jednotlivce nebo úzké skupiny osob
- moc se opírá o ozbrojené složky

- represe obyvatelstva
- cenzura
- v zemi je potlačována svoboda projevu, tisku, shromažďování
- Ruská federace, Čínská republika

3. Definujte obecně formu státu podle kritéria územněsprávního uspořádání státu a z tohoto pracovního listu z bodu 6 vyberte státy, které označujeme jako unitární stát a které jako stát složený.

a) unitární stát

- moc vykonává jediná soustava nejvyšších státních orgánů
- jediná exekutiva, jediná legislativa, jediný právní systém
- Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Italská republika, Francouzská republika, Polská republika, Slovenská republika, Japonsko, Čínská republika

b) složený stát

- stát složený z menších právních celků
- orgány státní moci fungují na několika úrovních
- Ruská federace

4. Objasněte tyto pojmy.

a) konfederace

- konfederace je volné sdružení dvou a více suverénních států na základě mezinárodní smlouvy
- většinou přechodná forma

b) plutokracie

- forma oligarchie, bohatství je východiskem pro sílu, vláda bohatých, vláda peněz

c) oligarchie

- forma vlády prominentních osob (bohatí, armáda), vláda mocných

d) protektorát

- spojení státu, založené na nerovném postavení zúčastněných států, o vnitrostátních záležitostech rozhoduje protektor

5. Kdy byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava (Böhmen und Mähren) a jaké byly jeho důsledky pro československý lid v oblasti lidských práv a svobod?

- 16. 3. 1939
- úkol je otevřený, žáci zaujmají vlastní stanoviska
- jako příklad uvádím:
- jsou porušována základní lidská práva a svobody
- je porušována svoboda projevu, tisku, shromažďování
- cenzura
- jsou porušována národnostní a etnická práva (především Židů, Romů, Slovanů)
- státem řízen, organizován a kontrolován hospodářský, sociální a kulturní život
- porušováno právo na soudní ochranu
- stanné právo
- pronásledování, mučení, věznění, popravy
- zřízení gheta v Terezíně
- likvidace osob v koncentračních táborech,
- vypálení Lidic, Ležáků, Ploštiny

6. Podle vlajky státu napište oficiální název státu a formu vlády.

a)

Obr. 1

- Spojené království Velké Británie a Severního Irska
- konstituční monarchie (království)

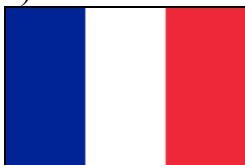
b)

Obr. 2

- Italská republika
- parlamentní republika

c)

Obr. 3

- Francouzská republika
- poloprezidentská republika

d)

Obr. 4

- Ruská federace
- prezidentská republika

e)

Obr. 5

- Polská republika
- parlamentní republika

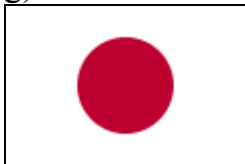
f)

Obr. 6

- Slovenská republika
- parlamentní republika

g)

Obr. 7

- Japonsko
- konstituční monarchie (císařství)

h)

Obr. 8

- Čínská republika
- prezidentská republika

Prameny a literatura:

Novák, A.: Problematika autorských práv. Praha, 2009.

Novák, B.: Projekty. Olomouc, 2009.

www.commons.wikimedia.org

URL adresy obrázků:

Obr. 1:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_United_Kingdom.svg

Obr. 2: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Italy.svg

Obr. 3: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_France.svg

Obr. 4: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Russia.svg

Obr. 5: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:PL_flag.gif

Obr. 6: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Slovakia.svg

Obr. 7: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Japan.svg

Obr. 8:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_People%27s_Republic_of_China.svg

Všechny uveřejněné odkazy [18-02-2013].

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.